

Федорець Микола Олександрович,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, 65020
nickfed149@gmail.com

ORCID iD: 0000-0001-6243-4208

Сюй Сінчжоу,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, 65020

ORCID iD: 0000-0001-5855-0441

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА В УКРАЇНІ ТА КИТАЇ

Статтю присвячено проблемі формування музично-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва України і Китаю в контексті розвитку інформаційного суспільства. У роботі використані відповідні теоретичні та емпіричні методи: аналіз, узагальнення, педагогічне спостереження. Наведено зміст та структурну будову естетичного досвіду, визначення та структуру художньо-естетичного досвіду. Зазначено, що музично-естетичний досвід є одним із видів художньо-естетичного досвіду, що саме він складає основу музичної культури особистості. Наголошено на тому, що музично-естетичний досвід майбутніх учителів музичного мистецтва має формуватися за допомогою традиційних фахових (музично-педагогічних) і сучасних загально-педагогічних технологій.

Ключові слова: підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва в Україні й Китаї, естетичний досвід, художньо-естетичний досвід, музично-естетичний досвід, інтегрований курикулум мистецьких дисциплін.

Федорець Н.А., Сюй Синчжоу

**Формирование музыкально-эстетического опыта будущих учителей
музыкального искусства как научная проблема в Украине и Китае**

Статья посвящена проблеме формирования музыкально-эстетического опыта будущих учителей музыкального искусства в Украине и Китае в контексте развития информационного общества. Используются соответствующие теоретические и эмпирические методы: анализ, обобщение, педагогическое наблюдение. Представлены содержание и структурное строение эстетического опыта, определение и структура музыкально-эстетического опыта. Отмечается, что музыкально-эстетический опыт является одним из видов художественно-эстетического опыта, именно он лежит в основе музыкальной культуры личности. Акцентируется внимание на том, что музыкально-эстетический опыт будущих учителей музыкального искусства должен формироваться с помощью традиционных музыкально-педагогических и современных общепедагогических технологий.

Ключевые слова: подготовка будущих учителей музыкального искусства в Украине и Китае, художественно-эстетический опыт, музыкально-эстетический опыт, интегрированный курикулум художественных дисциплин.

Fedorets M. O., Xu Xingzhou

Formation of musical-aesthetic experience

of future musical art teachers as a scientific problem in Ukraine and China

The article is devoted to the problem of forming musical-aesthetic experience of future musical art teachers in Ukraine and China in the context of information society development. Relevant theoretical and empirical methods are used in the work: analysis, generalization, pedagogical observation. The content and structure of aesthetic experience, definition and structure of artistic-aesthetic experience are highlighted. It is noted that musical-aesthetic experience is one of the types of artistic-aesthetic experience, which is the basis of musical culture of the individual. The essence and structure of musical-aesthetic experience, which should be formed with the help of traditional professional (musical-pedagogical) and modern general pedagogical technologies, are revealed. The contradictions that arise in the process of training future musical art teachers, in particular for the formation of their musical-aesthetic experience, are determined. The need to expand the basic competences related to the poly-artistic education of schoolchildren is proved. Future musical art teachers of Ukraine and China should acquire these competences by forming not only musical-aesthetic, but also artistic-aesthetic experience. The need for further theoretical substantiation, practical development and experimental testing of the technology of forming musical-aesthetic experience of future bachelors and masters is emphasized. It is concluded that it is necessary to improve future musical art teachers professional training in Ukraine and China through the formation of sufficient musical-aesthetic experience, in particular during practical classes and teaching practice, as well as importance of further integrated curriculum development, which will combine art disciplines with the technology of their teaching.

Key words: *training of future musical art teachers in Ukraine and China, aesthetic experience, artistic-aesthetic experience, musical-aesthetic experience, integrated curriculum of art disciplines.*

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020

© Федорець М.О., Сюй Сінчжоу, 2020

Постановка проблеми. Друга половина 10-х років XXI століття стала для України часом глибокого оновлення в соціально-економічній та культурній сферах життя. Подібні процеси також відбуваються в Китаї. Стійка тенденція до розвитку економіки, культури та освіти в умовах інформаційного суспільства вимагають великої кількості освічених, творчих, відповідальних громадян, здатних до навчання, творчої діяльності та особистого розвитку протягом усього життя. У зв'язку з цим в обох країнах стрімко зростає роль педагогічної спільноти, в тому числі фахівців в галузі загальної мистецької освіти. Концепція «Нова українська школа» (2016) та китайський «Новий стандарт музичних дисциплін обов'язкової освіти» [17] передбачають підготовку нового покоління шкільних учителів музичного мистецтва, які не тільки отримали певні знання та уміння в галузі музичного виконавства й традиційних музично-педагогічних методик. Йдеться про ґрунтовну фахову підготовку майбутніх педагогів за новітніми освітніми методиками та технологіями, зокрема з використанням сучасних загально-педагогічних, інформаційно-комунікативних та мультимедійних технологій, а також про формування протягом університетських років достатнього музично-естетичного досвіду, що дозволить їм продуктивно і творчо працювати з сучасними школярами.

Відомо, що майбутні вчителі музично-мистецьких дисциплін повинні бути носіями

та провідниками справжніх естетичних цінностей. Тому особливо важливим є процес формування їхньої духовності, необхідною складовою якої виступає особистісний музично-естетичний досвід [5]. Однак, у даний час майбутні бакалаври і магістри України й Китаю не набувають достатнього музично-естетичного досвіду, що неминуче веде до зниження ефективності їх роботи, й, у підсумку, — до масового прояву низької музичної культури цілих поколінь.

Сучасні китайські фахівці зазначають, що у викладанні музичних дисциплін в професійних музично-педагогічних закладах Китаю існують проблеми. Не всі викладачі піклуються про формування музично-естетичного досвіду у майбутніх учителів. В реальному навчальному процесі нерідко ігнорується саме художньо-емоційне сприйняття музики. Так, дослідник Ду Чень [3] стверджує, що багато викладачів переважно зосереджуються лише на формуванні теоретичних знань. Музика не завжди знаходить емоційний відгук у здобувачів освіти. Часто вони не розуміють сенс музичних творів і, таким чином, відчують нестачу в естетичному сприйнятті музики. Таке навчання не може принести духовного задоволення майбутнім учителям та не сприяє їх музично-естетичному розвитку. Звернення уваги на формування музично-естетичного досвіду в процесі навчання допоможе здобувачам освіти відчувати красу музики, пробудить бажання самостійно займатися музикою і цінувати музичне мистецтво. Крім того, такий досвід допоможе

в майбутньому навчити школярів слухати музику та насолоджуватися нею.

Актуальність даної проблеми посилюється через те, що сучасні школярі належать до так званого «покоління Альфа» — дітей, які народилися в епоху розвинутої мережі інтернет і не уявляють своє життя без мультимедійних технологій. Як відомо, у сучасних школярів переважає «кліпове мислення». Більшу частину інформації вони отримують за допомогою зору, адже слуховий аналізатор, необхідний для сприйняття музичного мистецтва, помітно відстає в ефективності сприймання. Даний фактор ще більше ускладнює процес підготовки вчителів до ефективної роботи і одночасно посилює необхідність в наявності у них певного досвіду. Виходячи з вищевикладеного, **метою статті** є узагальнення наукових розвідок українських та китайських учених щодо формування музично-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва під час практичних занять та виробничої (педагогічної) практики для продуктивної роботи зі школярами в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Методологія дослідження. Реалізація мети статті здійснювалася на основі комплексу теоретичних та емпіричних методів. Серед теоретичних методів визначимо аналіз українських і китайських наукових, музично-педагогічних джерел, а також метод порівняння; у якості емпіричних методів — педагогічне спостереження.

Виклад основного матеріалу. Аналіз досліджень демонструє зростаючий інтерес наукової спільноти України та Китаю до проблеми формування і розвитку музично-естетичного досвіду як основи професійної компетентності та музичної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Словник української мови трактує досвід як «Сукупність знань, умінь, які здобуваються в житті, на практиці. Уся сукупність чуттєвих сприйнять, що набувається в процесі взаємодії людини з зовнішньою природою і становить основу всіх наших знань про матеріальний світ» [13, 382].

Розглянемо ієрархію та взаємозв'язок різних видів досвіду, пов'язаних із практичною роботою сучасних педагогів. Відомо, що для продуктивної роботи учителів, зокрема учителів мистецьких дисциплін, насамперед потрібен певний естетичний досвід. Найбільш повно структурний зміст естетичного досвіду розглянуто українським науковцем І. Зязюном. Основними складниками естетичного досвіду І. Зязюна називає потреби, емоції та почуття, смаки, погляди, ідеали. «Естетичний досвід через свої складові — спеціалізовані емоції і почуття, що обов'язково зумовлюють вольову діяльність, регулює людську поведінку, спрямовує дії людини на предмет, здатний задовольнити людську потребу» [6,75].

За Т. Скорик, структура естетичного досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва має наступні елементи: досвід сприймання музичних творів, досвід вербальної і виконавської інтерпретації та творчу активність. Музичне сприймання автор розглядає у двох аспектах: як суто психологічний процес відображення акустичної (звукової) інформації та як специфічний вид духовно-практичної діяльності. Музичне сприймання, на думку Т. Скорик, є активний процес, в якому відображаються пізнавальна та емоційна сфери особистості, її установки, досвід, знання.

Відомо, що вербальна інтерпретація є одним із важливих елементів естетичного досвіду вчителя музичного мистецтва, тому що вміння говорити і розповідати про музику є дуже цінним у діяльності вчителя. Т. Скорик вважає, що виконавський досвід педагога також допомагає відчувати, сприймати музичний твір у русі, відтворювати його в розвитку [12].

Деталізувавши перелік основних складників естетичного досвіду, запропонованих І. Зязюном, отримуємо таку його будову: мотиваційна сфера — потяг, потреба, інтерес, спонука, почуття; емоційна сфера — емоції, почуття, переживання; ціннісно-орієнтаційна сфера — оцінки, смаки, погляди, ідеали [5].

Художньо-естетичний досвід визначається вмінням бачити, відчувати й усвідомлювати прекрасне у мистецтві, зокрема у музичному мистецтві. За О. Шевнюк [18], структуру художньо-естетичного досвіду становлять: когнітивний компонент (художня ерудованість); афективний компонент (художня емпатійність); сенсорний компонент (сприйнятливості до художньої форми). Т. Завадська [4] інтерпретує музично-естетичний досвід як один з видів художньо-естетичного досвіду людини, який складає основу її музичної культури.

Музично-естетичний досвід, за Н. Косінською [7], — є сукупність музичних знань та вмінь, усвідомлення засобів реалізації дій та емоційно-чуттєвої вихованості, що характеризує рівень розвитку особистості педагога в цілому в різних видах музичної діяльності.

За Г. Дідич [2], пріоритетність проблеми музично-естетичного досвіду в теорії та практиці естетичного виховання підсилюється тим, що особистісна система духовних цінностей учнівської молоді, формування у неї стійких музично-естетичних інтересів впливають на розвиток культури суспільства.

Структура музично-естетичного досвіду, на думку Т. Завадської [4], складається з: мотиваційно-орієнтовного компоненту, що включає музичні потреби, переваги, знання; операційно-перцептивного компоненту, що узагальнює музичні здібності та вміння; контрольно-оцінювального компоненту, який характеризує рівень

розуміння людиною образного змісту музики, вміння естетично оцінювати (володіння естетичною оцінкою) та інтерпретувати музичні твори.

Спостереження за роботою учителів музичного мистецтва в школах України доводить, що без сформованого на певному рівні музично-естетичного досвіду, праця навіть старанного педагога-музиканта не може бути продуктивною. Тому нагальним завданням викладачів в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є послідовна та стала турбота про формування та накопичення у них такого досвіду.

У сучасній українській науковій та музично-педагогічній літературі є роботи відомих фахівців, які досліджують різні види мистецько-педагогічного досвіду. Так, роботи О. Шевнюк [18] пов'язані з дослідженням художньо-естетичного досвіду, Т. Завадської [4] — музично-естетичного, С. Хлебик [15] представила роботи з дослідження морально-естетичного досвіду, О. Олексюк [10] — морально-етичного, О. Хлебнікова [16] — досвіду музично-виконавської діяльності.

Подібні виклики відчуває також система підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва Китаю. Серед китайських науковців, що займаються проблемою формування різних видів досвіду в галузі музично-педагогічної діяльності, також багато відомих фахівців. Після впровадження «Нового стандарту музичних дисциплін обов'язкової освіти» [17] дискусія з приводу якості загального музично-естетичного виховання загострилася та сприяла появі багатьох нових ідей з питань музичної естетики, а також з нового погляду на організацію та зміст загальної музичної освіти. Особливий інтерес викликають роботи, пов'язані з розумінням, що формування музично-естетичного досвіду є однією з основних проблем китайської музичної освіти. Йдеться про роботи дослідників Ван Ангуо [1], Ду Чень [3], Лі Чжунцюань [8], Пен Тін [11], Сюй Лінг [14] та ін.

Актуальним також є розширення базових компетентностей майбутніх педагогів-музикантів шляхом формування художньо-естетичного досвіду при викладанні інтегрованих навчальних дисциплін, що об'єднують різні види мистецтва, з метою організації не тільки суто музичного виховання, а й поліхудожнього виховання школярів (Л. Масол [9], О. Шевнюк [18], Лі Чжунцюань [8], Сюй Лінг [14] та ін.).

Аналіз наукових публікацій та педагогічні спостереження щодо змісту та організації професійно-мистецької освіти на відповідних факультетах педагогічних університетів України і Китаю показує низку суперечностей між потребою суспільства у креативних фахівцях з високим рівнем музично-естетичного досвіду і недостатньою обґрунтованістю проблеми готовності здобувачів освіти до творчої самореалізації; загостренням вимог

соціуму щодо впровадження інноваційних підходів до музично-педагогічної підготовки майбутніх бакалаврів та магістрів і малоефективним методичним забезпеченням такої підготовки у вищих навчальних закладах; значним потенціалом інтеграції мистецтв для формування художньо-естетичного досвіду у майбутніх педагогів і його недостатнім використанням, застосуванням консервативного змісту, застарілих форм та методів [7].

Відомо, що формування музично-естетичного досвіду майбутніх учителів не може відбуватися теоретичним шляхом. Деякі умови для цього містяться в практично-семінарських формах навчання, але найкращі можливості здобувачі освіти мають отримати під час виробничої (педагогічної) практики в процесі безпосереднього спілкування із практикуючими учителями-наставниками та школярами. Однак, спостереження показують, що організація практики в деяких українських педагогічних університетах не відповідає заявленим цілям. Загальноосвітні заклади неохоче приймають практикантів-музикантів і часто відмовляють їм у наданні таких можливостей. Головна причина в тому, що на учителів-наставників та заступників директорів загальноосвітніх закладів лягає додаткове відповідальне навантаження, і, як правило, без матеріальної винагороди. Надмірне навчальне навантаження факультетських методистів також не дає їм можливості детально і глибоко вникнути в процес проходження практики кожного з майбутніх вчителів. В системі китайської освіти учителя-наставники отримують додаткову зарплатню за керівництво практикою, але дуже маленьку. Тому процес формування зазначених видів досвіду під час практики нерідко проходить в обох країнах стихійно і малопродуктивно.

Таким чином, виникає потреба модернізації всього комплексу мір, що забезпечують формування у майбутніх учителів достатнього не тільки музично-естетичного, а й художньо-естетичного досвіду. Йдеться про подальше теоретичне обґрунтування, практичну розробку та експериментальну перевірку технології й умов формування даних видів досвіду у майбутніх вчителів в контексті розвитку інформаційного суспільства з урахуванням перспектив масового впровадження в загальноосвітніх закладах інтегративних мистецьких дисциплін, наприклад «Мистецтво» тощо.

За Н. Косінською [7], вирішення даної проблеми можливо за умови проведення низки досліджень з метою найбільш повно схарактеризувати сутність та структуру музично-естетичного досвіду майбутніх вчителів; потрібно розробити технологію формування музично-естетичного досвіду майбутніх бакалаврів та магістрів; визначити критерії, показники та встановити рівні сформованості музично-естетичного досвіду

майбутніх вчителів; теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити методику формування музично-естетичного досвіду майбутніх учителів засобами традиційних музично-педагогічних і сучасних загально-педагогічних технологій.

Подібні дослідження уже здійснюють сучасні китайські та українські науковці. На думку Сюй Лінга [14], одним з основних способів формування у майбутніх учителів музично-естетичного досвіду в процесі викладання музичних дисциплін є художній аналіз музичного контенту. За допомогою такого аналізу досліджується зв'язок слухацьких емоцій зі змістом окремих частин або сцен музичного твору з метою визначення досвіду, який здобувачі освіти отримують в даній музичній ситуації та від конкретної частини або сцени.

Відомо, що глибоке сприймання майбутніми бакалаврами і магістрами музичного твору має стимулювати їхні музичні емоції. Музика — це концентрація емоцій автора, тому неможливо отримати естетично-музичний досвід без емоційного впливу. Перед тим, як пропонувати школярам сприймання музики, вчителі повинні повністю зрозуміти епоху її створення та історію, що пов'язана з даним музичним твором, для того щоб створити в класі за допомогою використання аудіовізуальних засобів певне музично-естетичне середовище. Сюй Лінг [14] підкреслює, що для того, щоб стимулювати бажання школярів вивчати музику, потрібно ставитися до музики як до живого мистецтва, а не до звичайного навчального предмету. Необхідно виховувати в учнів готовність цінувати музику, насолоджуватися нею самостійно, розвивати естетичний смак та інтерес до музичного мистецтва.

Українська дослідниця Л. Масол [9] відзначає, що важливою умовою покращення музичного виховання школярів є формування музично-естетичного досвіду у майбутніх вчителів з урахуванням в освітньому процесі феномену художньої інтеграції різних видів мистецтва. Китайський «Новий стандарт музичних дисциплін обов'язкової освіти» також передбачає поєднання музичної підготовки з іншими

мистецтвами та науками, збагачення змісту музичного навчання новими цікавими формами та інформацією [17].

Таким чином, можна констатувати схожі в обох країнах проблеми, пов'язані з модернізацією систем підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема, в напрямку пошуку шляхів формування у них особистісного музично-естетичного досвіду, а також подальшої розробки для загальноосвітніх закладів інтегрованого курикулуму на базі певних мистецьких дисциплін одночасно з вирішенням нагальних проблем належної підготовки майбутніх бакалаврів і магістрів для роботи в нових умовах.

Висновки. Отже, в результаті аналізу та узагальнення наукових розвідок українських та китайських учених щодо формування музично-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва, можна зробити висновок про необхідність покращення професійної підготовленості майбутніх педагогів з метою більш продуктивної роботи зі школярами у нових умовах за рахунок формування у них достатнього музично-естетичного досвіду, зокрема під час практичних занять та виробничої (педагогічної) практики; подальшого теоретичного обґрунтування, практичної розробки та експериментальної перевірки технології формування даного досвіду; створення в університетських аудиторіях під час викладання музичних дисциплін емоційно насиченого художньо-творчого середовища, як основи для засвоєння і накопичування у майбутніх бакалаврів та магістрів музично-естетичного досвіду; більш інтенсивної розробки та впровадження інтегрованого курикулуму навчальних мистецьких дисциплін для загальноосвітніх закладів з метою поліхудожнього виховання школярів; належної методичної підготовки майбутніх учителів для успішного викладання інтегрованих мистецьких дисциплін, зокрема на основі формування у них не тільки музично-естетичного, а й художньо-естетичного досвіду; належної організації та фінансового забезпечення виробничої (педагогічної) практики майбутніх учителів музичного мистецтва в загальноосвітніх закладах.

ДЖЕРЕЛА

1. Ван Ангу (2003). Деякі проблеми в практиці базової музичної освіти в Китаї. *Часопис Нанкінського університету мистецтв*, 64-65. URL : <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&filename=NJBY200301017>
2. Дідич Г.С. (2013). Проблема музично-естетичного досвіду в теорії та практиці естетичного виховання. *Молодь і ринок*, 9 (104). URL : http://dspu.edu.ua/ddpu/biblioteka/chutach/fnv/molod_I_gynok/9_104_2013.pdf
3. Ду Чень (2010). Осмислення музичної естетики в контексті «Філософії музичної освіти» Реймера. Ченду : Південно-Західний університет Цзяотун. URL : <https://www.doc88.com/p-8159201726528.html>.

4. Завадская Т.Н. (1993). Формирование музыкально-эстетического опыта младших школьников (дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01). Киев.
5. Зміст та структура художньо-естетичного досвіду майбутнього вчителя хореографії. URL : <http://textreferat.com.ua/referat2.php?id=13180>
6. Зязюн І.А. (1976). Естетичний досвід особи. Формування і сфери вияву. Київ : Вища школа.
7. Косінська Н.Л. (2016). Формування музично-естетичного досвіду майбутнього учителя музичного мистецтва засобами інтеграції мистецтв. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Вип. 14. 205–211. URL : <https://doi.org/10.31499/2307-4914.14.2016.163724>
8. Лі Чжунцюань (2004). Огляд естетичної парадигми музичної освіти в звичайних школах. *Часопис Північно-Західного педагогічного університету*. 12–20. URL : <http://d.wanfangdata.com.cn/thesis/W018240>
9. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Белкіна Е.В., Калініченко О.В., Руденко І.В. (2006). Методика навчання мистецтва у початковій школі : посібник для вчителів. Веста : Видавництво «Ранок».
10. Олексюк О.Н. (1988). Формирование нравственно-эстетического опыта студентов вузов культуры в художественно-творческих коллективах (дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01). Київ.
11. Пен Тін (2004). Естетична освіта в процесі викладання музики. *Часопис університету Чжунчжоу*. 94–95. URL : <http://www.cnki.com.cn/Article/CJFDTotal-ZOZO200404033.htm>
12. Скорик Т.В. (1998). Формування естетичного досвіду студентів засобами музики (дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04). Київ.
13. Білодід І.К. (ред.) (1970–1980). Словник української мови: в 11 т. АН УРСР. Інститут мовознавства. Київ : Наукова думка. URL : http://ukrlit.org/slovnnyk/slovnnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
14. Сюй Лінг (2020). Аналіз формування музично-естетичного досвіду в музичному навчанні. *Художник*. Вип. 03. URL : https://www.zhangqiaokeyan.com/academic-journal-cn_the-artists_thesis/0201279043270.html
15. Хлебик С.Р. (1992). Формирование нравственно-эстетического опыта младших школьников средствами искусства (дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01). Киев.
16. Хлебнікова О.В. (2001). Формування досвіду музично-виконавської діяльності у студентів вузів культури (автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02). Київ.
17. Чан Вэньцзин. Новий стандарт музики. URL : http://www.chinadmd.com/file/rvoooxprwzrous6xtvvsisst_1.html
18. Шевнюк О.Л. (1995). Формування художньо-естетичного досвіду майбутнього вчителя (дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01). Київ.

REFERENCES

1. Van Angu (2003). Some Problems in the Practice of Basic Music Education in China. *Journal of Nanjing University of the Arts*, 64–65 (in Chinese).
<https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&filename=NJBY200301017>
2. Didych, H. S. (2013). Problema muzychno-estetychnoho dosvidu v teorii ta praktytsi estetychnoho vykhovannia [The Problem of Musical-Aesthetic Experience in the Theory and Practice of Aesthetic Education]. *Youth and Market*, 9 (104) (in Ukrainian).
http://dspu.edu.ua/ddpu/biblioteka/chutach/fnv/molod_I_rynok/9_104_2013.pdf
3. Du Chen (2010). Understanding Musical Aesthetics in the Context of Reimer's "Philosophy of Music Education". Chengdu: Southwestern Jiaotong University (in Chinese).
<https://www.doc88.com/p-8159201726528.html>
4. Zavadskaja, T. N. (1993). Formirovanie muzykalno-esteticheskogo opyta mladshikh shkolnikov [Formation of Musical-Aesthetic Experience of Junior Schoolchildren]. PhD thesis, Kyiv (in Russian).
5. Zmist ta struktura khudozhnio-estetychnoho dosvidu maibutnioho vchytelia khoreohrafi [Content and Structure of Artistic-Aesthetic Experience of Future Teacher of Choreography] (in Ukrainian).
<http://textreferat.com.ua/referat2.php?id=13180>
6. Ziaziun, I. A. (1976). Estetychnyi dosvid osoby. Formuvannia i sfery vyjavu [Aesthetic Experience of the Person. Formation and Spheres of Manifestation]. Kyiv: Vyshcha Shkola (in Ukrainian).
7. Kosinska, N. L. (2016). Formuvannia muzychno-estetychnoho dosvidu maybutnioho uchytelia muzychnoho mystetstva zasobamy intehratsii mystetstv [Formation of Musical-aesthetic Experience of Future Teacher of Musical Art by Means of Arts Integration]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*, Vyp. 14, 205–211 (in Ukrainian).
<https://doi.org/10.31499/2307-4914.14.2016.163724>
8. Li Zhongquan (2004). Review of the Aesthetic Paradigm of Music Education in General Schools. *Journal of Northwestern Pedagogical University*, 12–20 (in Chinese).
<http://d.wanfangdata.com.cn/thesis/W018240>

9. Masol, L. M., Haidamaka, O. V., Bielkina, E. V., Kalinichenko, O. V., Rudenko, I. V. (2006). *Metodyka navchannia mystetstva u pochatkovii shkoli* [Methods of Teaching Art in Primary School]. Posibnyk dlia vchyteliv, Vesta: Ranok (in Ukrainian).
10. Oleksiuk, O. N. (1988). *Formirovanie npravstvenno-esteticheskogo opyta studentov vuzov kultury v khudozhestvenno-tvorcheskikh kollektivakh* [Formation of Moral-Aesthetic Experience of Students of Higher Education Institutions of Culture in Artistic-Creative Collectives]. PhD thesis, Kyiv (in Russian).
11. Pen Tin (2004). *Aesthetic Education in the Process of Teaching Music*. *Zhongzhou University Journal*, 94-95 (in Chinese).
<http://www.cnki.com.cn/Article/CJFDTotal-ZOZO200404033.htm>
12. Skorik, T. V. (1998). *Formuvannia estetychnoho dosvidu studentiv zasobamy muzyky* [Formation of Students' Aesthetic Experience by Means of Music]. PhD thesis, Kyiv (in Ukrainian).
13. Bilodid, I. K. (Ed.) (1970-1980). *Slovyk ukrayinskoï movy* [Ukrainian Dictionary]. In 11 volumes, The USSR Academy of Sciences, Institute of Linguistics, Kyiv: Naukova dumka (in Ukrainian).
http://ukrlit.org/slovyk/slovyk_ukrayinskoï_movy_v_11_tomakh
14. Xu Ling (2020). *Analysis of the Formation of Musical-Aesthetic Experience in Music Education*. *Artist, Issue 03* (in Chinese).
https://www.zhangqiaokeyan.com/academic-journal-cn_the-artists_thesis/0201279043270.html
15. Khlebig, S. R. (1992). *Formirovanie npravstvenno-esteticheskogo opyta mladshikh shkolnikov sredstvami iskusstva* [Formation of Moral-Aesthetic Experience of Junior Schoolchildren by Means of Art]. PhD thesis, Kyiv (in Russian).
16. Khliebnikova, O. V. (2001). *Formuvannia dosvidu muzychno-vykonavskoi diialnosti u studentiv vuziv kultury* [Formation of Musical-Performing Activity Experience in Students of Higher Education Institutions of Culture]. PhD thesis, Kyiv (in Ukrainian).
17. Chan Wenjing. *New Music Standard* (in Chinese).
http://www.chinadmd.com/file/pvoooxppwzpous6xtvvsist_1.html
18. Shevniuk, O. L. (1995). *Formuvannia khudozhnio-estetychnoho dosvidu maibutnioho vchytelia* [Formation of Aartistic-Aesthetic Experience of the Future Teacher]. PhD thesis, Kyiv (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 20.10.2020.

Прийнято до друку 22.11.2020.